

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mf.31.160/2025/6.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Dr. Orosz Krisztina Ügyvédi Iroda (Cím15, ügyintéző: dr. Orosz Krisztina ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (Cím1.) I. rendű és **Felperes2** (Cím1.) II. rendű felpereseknek – a dr. Klimó Zoltán ügyvéd (cím2) által képviselt **Alperes1** (cím2) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 21.M.70.420/2023/100. és 84. sorszám alatt kiegészített 79. sorszámú ítélete ellen az alperes által 81. sorszám és a felperes által 86. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletének nem fellebbezett rendelkezéseit nem érinti, fellebbezett részében helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek egyetemlegesen 625.691 (hatszázhuszonötezer-hatszázkilencvenegy) forint + áfa másodfokú perköltséget, valamint az esedékesség napjáig a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételi számlájára 2.500.000 (kétfmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság döntése és az alapjául szolgáló tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2025. február 12-én meghozott 21.M.70.420/2023/79. számú ítéletével – melyet 2025. március 25-én 84. sorszám alatt és 2025. július 18-án 100. sorszám alatt kiegészített – kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 15.000.000 forint sérelemdíjat, kórházi csomaggal felmerült többletköltség miatt 45.000 forint, gyógyszerekkel és gyógyászati segédeszközökkel felmerült

többletköltség miatt 67.323 forint, háztartási kisegítővel felmerült többletköltség miatt 2.646.400 forint, ház körüli kisegítővel felmerült többletköltség miatt 540.800 forint kártérítést, valamint jövedelempótló kártérítés címén 9.262.159 forintot és ezek késedelmi kamatát, továbbá 2025 januárjától a jövőre nézve véghatáridő nélkül háztartási kisegítés címén havi 48.666 forint költségpótló járadékot, ház körüli kisegítés miatt havi 6.933 forint költségpótló járadékot és jövedelempótló járadékként havi 144.984 forintot. Az I. rendű felperes keresetét ezt meghaladóan elutasította, egyben a háztartási és ház körüli kisegítő kapcsán a 2025 januárjától a jövőre nézve véghatáridő nélkül megállapított költségpótló járadékra, valamint jövedelempótló járadékra vonatkozó ítéleti rendelkezéseket fellebbezésre tekintet nélkül, előzetesen végrehajthatónak nyilvánította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a II. rendű felperesnek 5.000.000 forint sérelemdíjat, kórházi látogatással felmerült többletköltség miatt 77.385 forintot és ezek késedelmi kamatát, valamint egyetemlegesen a felpereseknek 1.075.676 forint perköltséget, az államnak 1.350.000 forint eljárási illetéket és 1.741.000 forint eljárási költséget. Megállapította, hogy az I. rendű felperesre eső 150.000 forint le nem rótt eljárási illeték és 193.450 forint eljárási költség az állam terhéen marad.

[2] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az I. rendű felperes egyszerűsített foglalkoztatással végzett az alperes alkalmazásában csőszelési, hegesztési munkákat az alperes város3-i telephelyén, járulékokkal csökkentett munkabére 226.484 forint volt. Az I. rendű felperest 2020. június 30-án az alperes telephelyén munkavégzés közben baleset érte.

[3] Ezt megelőzően az I. rendű felperes saját lakásában egyedül lakott, ahol önmagát és az otthoni teendőket teljes egészében önállóan ellátta. Feleségétől elvált, élettársa gyakran látogatta, gyermekeivel alkalmyszerűen tartotta a kapcsolatot. Emellett rendszeresen segített szülei, a II. rendű felperes és fekvőbeteg férje kertés házában a kerti munkák elvégzésében, fűvet nyírt, fákat metszett, lombot sepet. Az I. rendű felperes alapvetően jó kedélyű, társaságszerető ember volt, barátaival gyakran együtt italozott. Egyre súlyosbodó alkoholbetegségben szenvedett, így a nap során többször kevesebb mennyiségű alkoholt vett magához, ami a szervezetében az alkohol szintjét nagyjából azonos mennyiségben tartotta, és emiatt az alkoholos befolyásoltság jeleit általában nem mutatta. Orvosi dokumentációja szerint esetében alkoholbetegség következtében májmegnagyobbodás és zsírmáj alakult ki. Közvetlen felettese italozó életmódjáról tudomással bírt, mégis úgy ítélte meg, hogy a balesetet megelőző időszakban az I. rendű felperes a munkáját megfelelően ellátja.

[4] 2020. június 30-án az I. rendű felperest az alperes akkori ügyvezetője – törvényes képviselő – arra utasította, hogy hegesztési, szerelési munkákat végezzen az város3-i telephelyen, amikor is munkavégzés közben dél körül ismeretlen körülmények között balesetet szenvedett. Ezt követően feltűnően zavartan viselkedett, a fején és a hátán súlyos külsérelmi nyomok voltak észlelhetőek. Sebeit az alperes munkatársai szódásüveggel lelocsolták, majd személygépkocsival az város3-i eljárást segítő2-be szállították. Az alperes az I. rendű felperesnél ezen a napon a munkahelyen szondás alkoholvizsgálatot nem végzett, a balesetet a munkavédelmi hatóságnak nem jelentette, a baleset körülményeit nem rögzítette. A balesetet csak 2020. július 22-én az I. rendű felperes fia közölte az illetékes hatósággal, azt követően a baleset kivizsgálása megkezdődött és az alperest a munkabaleseti jegyzőkönyv elkészítésére felhívták, amely 2020. július 24-én készült el.

[5] Az város3-i kórház megállapította, hogy az I. rendű felperes a bifrontális és jobboldali temporalis lebeny traumás bevérzését, a jobboldali fronto temporalis lebeny törését és a IX-X-XI. csigolyák törését szenvedte el. A betegfelvételt követően véralkohol vizsgálat nem történt, a felvételi leletekben az I. rendű felperes ittasságára utaló tünet rögzítésre nem került, kizárólag az, hogy az I. rendű felperes saját előadása szerint utoljára előző este fogyasztott alkoholt. Az I. rendű felperest még a baleset napján mentővel átszállították a Egészségügyi Intézmény1ba Város2ra, ahol a korábbiak mellett többgócú bifrontális contusio és a CVII. csigolya törése is megállapításra került. Az e napon este készült lelet szerint a beteg agitált, melynek oka a koponyasérülés mellett delirium várható kialakulása. A vizsgálatokat követően az I. rendű felperes nyugtalansága miatt ágyrács felhelyezését, a csukló és a mellkas rögzítését rendelték el és Tiapridal adagolását írták elő számára.

[6] Az I. rendű felperest 2020. július 29-ig a Város2i kórház idegsebészeti osztályán ápolták, itt önmagát ellátni nem tudta, pelenkázásra szorult és gerincfűzőt kellett viselnie. A pelenkát, a felfekvés elleni krémeket, nedves törülköndőt és hintőport hozzátartozói biztosították, emellett az I. rendű felperes számára édesanyja, a II. rendű felperes a kórházi tartózkodáshoz pizsamát, papucsot, köntöst is vásárolt. 2020. július 29-én az I. rendű felperest az város3-i kórház intenzív terápiás osztályára szállították át, ahol ha nehezen is, de már önállóan tudott enni, öltözködni és valamennyire a mosdót használni. A mozgáshoz kerekesszékre, járókeretre volt szüksége. Ezeket és a felépülést segítő gyógyszereket, vitaminokat hozzátartozói vásárolták meg. A II. rendű felperes az I. rendű felperest Város2on kétnaponta, az város3-i kórházban naponta látogatta, ellátásához segítséget nyújtott.

[7] Az I. rendű felperes 2020. augusztus 8-án az város3-i kórház ápolási osztályára került, innen 2020. november 12-én bocsátották otthonába. Mivel önálló életvitelre alkalmatlan volt, emeleti lakásába visszaköltözni nem tudott, így a szülei fogadták őt az otthonukba. A kórházi gyógytorna eredményeképpen az I. rendű felperes ekkor már néhány lépést meg tudott tenni és a lakásban önállóan mozgott, pelenkázásra nem szorult, a WC-t önállóan használta, önállóan öltözött, evett, és az első napot követően önállóan tisztálkodott. A gerincmerevítő fűzőt továbbra is hordania kellett, hosszabb távon a mozgását kerekesszék és járókeret segítette. Az I. rendű felperes a háztartási munkákat öt hónapig egyáltalán nem tudta ellátni, ezt követően a fizikai erőfeszítést nem igénylő házimunkák elvégzésére vált képessé, ugyanakkor a házimunkákat a II. rendű felperes látja el a mai napig körülötte. 2021 áprilisáig nem tudta elvégezni azokat a kerti munkákat, amiket korábban a szülei kertjében végzett, ezt követően is csak a könnyű, egyszerűbb, nem balesetveszélyes kerti munkák végzése javasolt számára. Ennek ellenére ténylegesen a balesetet követő két év elteltével nagyjából ugyanazokat a kerti munkákat elvégzi a szüleinél, amelyet korábban is, de erre csak lassabban, nagyobb erőfeszítéssel képes a korábbiakhoz viszonyítva.

[8] Az I. rendű felperes baleset utáni fizikai végállapota 2021. július 12-ére alakult ki, pszichiátriai gyógykezelése viszont a per időtartama alatt is zajlott. Gerincének terhelhetősége meggyengült, visszatérő fájdalmakkal él, sérülései következtében organikus

pszichoszindróma (hangulati, érzelmi és indulati élet tartós zavara) és kóros elhízás alakult ki nála. Teljesen önálló életvitel folytatására nem vált képessé, róla a II. rendű felperes a mai napig otthonában gondoskodik. Értelmi képességei csökkentek, felfogása lassabb lett, gondolkodása beszűkült, emlékezete korlátozottá vált, koncentrációs képessége csökkent. Viselkedése, személyisége megváltozott, zárkózott, visszahúzódó, lehangolt lett, nem szívesen mozdul ki otthonából. Depressziós tünetekkel pszichiátriai kezelést vett igénybe. Társadalmi élete beszűkült, rokonaival, barátaival csak a szellemi képességeinek megfelelő szinten tud társalgást folytatni.

[9] A II. rendű felperes élete is gyökeresen megváltozott az I. rendű felperes balesetének következtében azzal, hogy súlyos, maradandó fizikai, illetve pszichikai sérüléseket szenvedett fiát otthonába kellett fogadnia és róla folyamatosan gondoskodnia kell. Korábban mindenben a fia volt a segítsége, ez a baleset után megváltozott és fiát kell mindenben segítenie, ami számára fokozott fizikai és lelki megterhelést okoz. Korábbi megszokott szabadidős tevékenységeit fel kellett adnia, élettere beszűkült.

[10] Az I. rendű felperes a balesetet követően korábbi munkakörét betölteni nem tudta, az alperesnél az egyszerűsített foglalkoztatása megszűnt. Az egészségromlás következtében közepesen nehéz, nehéz fizikai erőfeszítéssel járó, fokozottan gerincet terhelő, kényszerhelyzeti munkafázisokat is igénylő vagy fokozottan balesetveszélyes tevékenységet jelentő munkát nem tud végezni. Az I. rendű felperes 2021. február 2-ig semmilyen jövedelmet nem kapott, ezt követően 2022. július 24-ig havi 27.075 forint egészségkárosodási támogatásban részesült. 2022. július 25-től napi 4 órában betanított munkásként dolgozik, egészségi állapotának megfelelő munkákat végez a Cégnél havi bruttó 100.000 forint jövedelemért.

[11] A Benyújtó Szakértői Bizottsága a 2020. november 13-án kelt összefoglaló véleményében az I. rendű felperes össz-szervezeti egészségkárosodását 70 %-ra véleményezte, ami a 2022. márciusi felülvizsgálaton 51 %-ra módosult azzal, hogy új felülvizsgálat csak állapotváltozás esetén szükséges. Az összefoglaló vélemény szerint az I. rendű felperes tartós foglalkoztatási rehabilitációt igényel, számára kizáró tényezők a munkavégzésben a fokozott érzelmi és pszichés megterhelés, fokozott figyelmet igénylő munkavégzési körülmények.

[12] Az elsőfokú bíróság a kártérítés és sérelemdíj megfizetése iránti kereseti kérelmeket az I. rendű felperes esetében részben, a II. rendű felperes esetében teljes egészében megalapozottnak találta. Döntését a munka törvénykönyvről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 166. § (1) és (2) bekezdésére, 167. § (1) és (2) bekezdésére, 169. § (3) bekezdésére, 173. § (1) bekezdésére, 9. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (1) bekezdésére, 2:43. § a) pontjára, 2:52. § (1)-(3) bekezdésére alapította.

[13] Rögzítette, a perben abban a kérdésben kellett döntenie, hogy az alperes felelőssége fennáll-e az I. rendű felperes 2020. június 30-án a munkáltató telephelyén bekövetkezett balesetért, és amennyiben igen, milyen összegben terheli kártérítési, illetve sérelemdíj fizetési kötelezettség. Az alperes nem vitatta, hogy a felperesek által érvényesíteni kívánt igények a vele munkaviszonyban álló I. rendű felperest a munkáltató telephelyén ért balesettel kapcsolatban kerültek előterjesztésre, vagyis azok munkaviszonnyal való összefüggése megállapítható volt. Rámutatott, a munkáltató telephelyén, saját eszközeivel és anyagaival történő munkavégzés esetén fogalmilag nem merülhet fel a munkáltató ellenőrzési lehetőségének hiánya, vagyis a baleset az alperes ellenőrzési körén belül következett be. Így nem kellett azt vizsgálnia, hogy az adott kárral az alperesnek kellett-e számolnia, illetőleg elvárható volt-e a károkozó körülmény vagy a kár elhárítása, és az objektív felelősség alóli mentesülési körében e körülmények fennálltára hivatkozást az alperes részéről elfogadni nem tudta.

[14] A bizonyítási eljárás alapján az alperes mentesülését nem tudta megállapítani az I. rendű felperes elháríthatatlan magatartására nézve sem, amely kapcsán az alperes arra hivatkozott, hogy törvényes képviselő1 ügyvezető észlelve az I. rendű felperes alkoholosan erősen befolyásolt állapotát, őt a munkavégzéstől eltiltotta és a telephely elhagyására utasította, aminek az I. rendű felperes nem tett eleget és ismeretlen okból a létrára újra felment, majd onnan leesett. Az alperes által meghallgatni indítványozott tanúk bíróság előtt tett előadását rendkívül ellentmondásosnak találta, tudomásaik részleteikben nem álltak összhangban a hatósági eljárásban tett vallomásaikkal, más tanúk hatósági, illetve bírósági tanúvallomásával és sokszor a bíróság kérdéseire is ellentmondásos válaszokat adtak. törvényes képviselő1, tanú7, tanú5, tanú3, tanú4 vallomásával teljes ellentétben állt tanú1 tanúvallomása, aki az I. rendű felperessel rögtön a kórházba szállítás után találkozott, és nem látott semmi arra utaló jelet az édesapján, hogy ittas állapotban lenne, illet a kezelőorvos sem mondott számára. A munkavédelmi szakértő és az orvosszakértők is arra mutattak rá, hogy nem állt rendelkezésre semmilyen objektív bizonyíték arról, hogy az I. rendű felperes a baleset idején valóban súlyosan alkoholos befolyásolt állapotban lett volna. Nem volt adat arra, hogy az alperes alkoholszondával vagy egyéb objektív módon az I. rendű felperes alkoholos befolyásoltságát megállapította volna, és véralkohol vizsgálat sem történt a kórházba való szállítást követően.

[15] Szakértő3 pszichiáter szakértő úgy nyilatkozott, hogy a régebb óta alkoholbetegségben szenvedő I. rendű felperes vérében a baleset délelőttjén feltehetően volt alkohol, de nem több, mint korábban is minden munkanapján, ami nála ebben az időszakban úgymond már „normális” volt. Idült etilizmusa a baleset napján sem járt olyan klinikai tünetekkel, mely munkaköri alkalmasságát érintette volna. Szakértő2 orvosszakértő kiemelte, a rendelkezésre álló adatok szerint az I. rendű felperes – ahogy korábbi munkanapjain is – a baleset napján reggel felvette a munkát, anélkül, hogy valaki alkoholos befolyásoltság jeleit látta volna rajta. A délelőtt folyamán precíziós munkákat végzett, csavározott, hegesztett törvényes képviselő1 ügyvezető felügyelete alatt. E tevékenység elvégzése kizárt, ha valaki olyan szinten alkoholos befolyásoltság alatt áll, amelynek jelei már kívülről is észlelhetőek.

[16] Az orvosszakértői vélemény és a balesetet követően keletkezett orvosi adatok alapján is kizártnak minősült az, hogy a baleset idején az I. rendű felperes komolyabb

alkoholos befolyásoltság állapotában lett volna. A kórházi felvételi státusz és a későbbi orvosi iratok sem tartalmaznak erre utaló leletet. A felvétel során garatvizsgálat is történt az I. rendű felperesnél, alkoholos leheletet nem rögzítettek, de a fizikális státuszvizsgálat során sem utalt semmilyen jel az ittas állapotra. Az város3-i kórház főigazgatója a betegfelvételkor készült leletek alapján maga is arra az álláspontra helyezkedett, hogy az intézménybe érkezésekor az I. rendű felperes nem állt alkoholos befolyásoltság alatt. Az ágyhoz kötözésre az elszenvedett koponya agysérülés idegrendszeri tünetei mellett a megvonási tünetek jelentkezése miatti zavartság, nyugtalanság (delirium) miatt is volt szükség, a balesetet követő, viszonylag hamar jelentkező elvonási tünetek kifejezetten arra utaltak, hogy a baleset napján alkoholfogyasztás már nem történt.

[17] Mindezek alapján a perben meghallgatott alperesi tanúk vallomása ellenében az orvosszakértők több oldalról indokolt, aggálymentes és határozott véleménye alapján arra a megállapításra jutott, hogy az I. rendű felperes a balesetet megelőzően, illetve a baleset időpontjában nem állt alkoholosan befolyásolt állapotban, súlyos alkoholos befolyásoltság jeleit nem mutatta. Ezért hiteltelennek találta azt az alperesi előadást, hogy törvényes képviselő ügyvezető alkoholos befolyásoltság miatt arra utasította az I. rendű felperest, hogy hagyjon fel a munkavégzésével és menjen haza. Ennek hiányában nem tudott megállapítani az I. rendű felperes részéről felróható magatartást a munkavégzéssel való felhagyás, a telephely elhagyására való utasítás teljesítésének elmulasztása kapcsán. Így azt nem is kellett vizsgálat alá vonnia, hogy ez a magatartás elhárítható volt-e vagy sem. Emellett azonban megjegyezte, hogy nyilvánvalóan nem felel meg a munkáltató részéről az irányítási, ellenőrzési és biztonságos munkavégzés biztosítására irányuló kötelezettség megfelelő teljesítésének, ha egy olyan ittas munkavállaló számára, aki szemmel láthatóan nincs belátási képessége birtokában és a telephelyen való jelenléte magára, másokra veszélyes lehet, szóban kiad egy utasítást az eltávozásra, de annak végrehajtását semmilyen módon nem ellenőrzi.

[18] Mindezek alapján úgy foglalt állást, a balesetből eredő károk vonatkozásában az alperes a felelősség alól sem az Mt. 166. § (2) bekezdés a) pontja, sem b) pontja alapján nem tudta magát kimenteni. A kártérítési felelősség jogalapjának fennálltához nem, de a sérelemdíj mértékének megállapítása körében viszont jelentőséget kellett tulajdonítani a felek esetleges vétkes magatartásának a baleset bekövetkezésében játszott szerepe kapcsán. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a leggondosabb mérlegelés mellett sem tudta megállapítani, hogy a baleset pontosan hogyan következett be. Az I. rendű felperes emlékei a balesetből eredő sérülések miatt zavarosak voltak arra nézve, hogy a baleset hogyan történt, a baleset körülményei sem jegyzőkönyvben, sem fényképek útján rögzítésre nem kerültek. A balesetnek szemtanúja nem volt. Az I. rendű felperes állításaival ellentétesen – miszerint állványról esett le, illetve vasszerkezetet építettek többen – a meghallgatott munkatársak egyezően adták elő, hogy az I. rendű felperes egy kameraoszlop szerelése közben egy létráról esett le. Arra nem merült fel adat, hogy az I. rendű felperes bárkinek a közvetlen utasítására valamilyen ismert célból ment volna fel a létrára. Így amennyiben tényleg erről a létráról esett le, akkor sem lehetett megállapítani, hogy milyen munkavégzés történt és arra szabályszerűen került-e sor, a leesés a létrán való közlekedés vagy hegesztés, esetleg más tevékenység közben történt-e amiatt, hogy ismeretlen külső hatás vagy hirtelen fellépő rosszullet, vagy a munkavégzés folyamatában történő váratlan ok következett be. Ezért az sem volt megállapítható, hogy az I. rendű felperes elmulasztott-e kapaszkodni a létrán, vagy kapaszkodnia kellett volna-e. A baleset körülményei és a balesethez vezető okfolyamat

részletei a perben nem voltak megállapíthatóak, így az sem, hogy a balesetben esetlegesen melyik fél, milyen vétkes magatartása játszott közre. A baleset körülményeinek felderíthetlensége azonban egyértelműen az alperes felróható magatartásának következménye volt, mivel a baleset körülményeit erre irányuló kötelezettsége ellenére a helyszínen nem dokumentálta, a munkabalesetet a hatóságoknál nem jelentette be, és a munkabaleseti jegyzőkönyvet is csak jelentős késéssel készítette el, amely a baleset körülményeinek objektív feltárását utóbb már lehetetlenné tette.

[19] Azösszepszerűség körében a vagyoni kártérítés kapcsán annak jogalapját ésösszepszerűségét érintően az alábbi megállapításokat tette az elsőfokú bíróság.

[20] Megalapozottnak találta az I. rendű felperesnek a 2020. június 30-tól november 12-ig tartó kórházi tartózkodásával összefüggésben felmerült költségek iránti igényét. Mindezek új pizsama, köntös, papucs, nedves törölkendő, hintőpor, felfekvést megelőző és pelenka alá való krémek megvásárlásával merültek fel. tanúl és törvényes képviselő1 tanúk a II. rendű felperessel egyezően adták elő, hogy az I. rendű felperes otthonában jellemzően nem hordott ilyen ruhadarabokat, ugyanakkor ezek megvásárlása akkor is indokolt, ha az I. rendű felperes korábban rendelkezett volna egy-egy használt darabbal. Az alperes azösszepszerűséget nem vitatta, így a kereseti igénynek megfelelően 45.000 forint megfizetésére kötelezte, középarányos időponttól (2020. szeptember 5.) számított késedelmi kamattal terhelten.

[21] Az alperes nem vitatta, hogy az I. rendű felperesnek az általa megjelölt gyógyszerekre és gyógyászati segédeszközökre volt szüksége a balesetből eredő sérülései miatt. Így e körben ugyancsak a kereseti kérelemnek megfelelően 67.323 forint összegű marasztalásról határozott és a számlákkal felölelt időszak vonatkozásában középarányos időtől (2020. november 20.) késedelmi kamatfizetési kötelezettséget is megállapított.

[22] Az I. rendű felperesnek a 2020. november 12. és 2021. április 10. közötti időszakra gondozással felmerült költségek címén előterjesztett kártérítési igényét teljes egészében elutasította. A felperesek személyes meghallgatásuk során ugyanis egybehangzóan úgy nyilatkoztak, hogy a kórházból való elbocsátást követően az I. rendű felperes gondozásra már nem szorult, a lakásban első perctől kezdve egyedül közlekedett, étkezésben, tisztálkodásban segítségre nem szorult. Így gondozás hiányában az I. rendű felperesnek költsége sem merülhetett fel, attól függetlenül, hogy az orvosszakértői vélemény szerint a hasonló jellegű sérüléseket elszenvedett betegek esetében a gondozás jellegű segítség indokolt lehetett volna.

[23] A háztartási kisegítés körében részben találta alaposnak az I. rendű felperes kártérítési igényét, amit 2020. november 12-től véghatáridő nélkül, napi 2 óra időtartamra jelölte meg azzal, hogy a háztartási munkákat a balesetből eredő sérülései miatt elvégezni nem tudja. Ugyanakkor személyes meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy a könnyű

fizikai megterheléssel járó házimunkákat a balesetet követő hosszabb időszak elteltével már el tudta végezni és csak a nehezebb fizikai erőfeszítéssel járó munkákban akadályozott. Az orvosszakértői vélemény megállapította, hogy az I. rendű felperes csak 2021. április 11-ig volt akadályozva mindennemű háztartási munka elvégzésében, ezt követően már csak a nehezebb munkák elvégzése haladja meg a képességeit. Ezért a háztartási kisegítés címén előterjesztett igényt 2020. november 12-től 2021. április 11. napjáig napi 2 óra mértékben, ezt követően becsléssel, napi 1 óra mértékben tartotta indokoltnak. Ezen a jogcímen 2020. november 12. és 2021. április 11. között a felperesi kérelemnek megfelelően 473.600 forint, 2021. április 12-től 2024. december 31. napjáig napi 1 óra alapul vételével 1357 napra 1.600 forinttal számolva 2.172.800 forint, mindösszesen 2.646.400 forint megfizetésére kötelezte az alperest középárányos időponttól (2023. február 20-tól) késedelmi kamatfizetési kötelezettséget megállapítva. Ezt meghaladóan 2025 januárjától véghatáridő nélkül minden hónapra járadékként, napi 1 óra időtartamra havi 48.666 forint megfizetésére is kötelezte az alperest, az esedékességet követő hónap 10. napjától, rögzítve, hogy az esedékességet követő 10. napjával válik lejárttá e kártérítési követelés.

[24] A ház körüli kisegítés miatt előterjesztett kártérítési igény elbírálása körében értékelte az I. rendű felperes személyes meghallgatása során elmondottakat, miszerint a baleset után kb. két évvel már mindazon munkákat (fűnyírás, lombsöprés, metszés) el tud végezni, amit korábban is végzett. A II. rendű felperes mindezt megerősítette azzal, hogy a család egyedül a tavaszi ásásra vesz igénybe segítséget. Ugyanakkor az I. rendű felperes a korábban elvégzett kerti munkákat most csak ereje megfeszítésével tudja teljesíteni. A perben kirendelt orvosszakértő megerősítette, hogy az I. rendű felperes számára nem ajánlott az olyan kerti munkák elvégzése, ami közepes vagy nagyobb erőfeszítéssel jár, precíziós munkát igényel vagy saját magára, illetve másokra veszélyes. Ez utóbbi ugyanis újabb balesetet és egészségromlást eredményezhetne. Ezért az Mt. 169. § (3) bekezdésében foglaltak alapján az I. rendű felperes által a szülei kertjében végzett munkák egy részére a kártérítés iránti igényt megalapozottnak találta, mivel azt úgy kell tekinteni, hogy a károkat részben, csak rendkívüli munkateljesítménnyel tud elhárítani az I. rendű felperes. Ugyanakkor a balesetet követő két év után erőmegfeszítés nélkül az I. rendű felperes által elvégzett kerti munkák kapcsán a költségpótló kártérítés megfizetését nem találta indokoltnak. Azt a körülményt, hogy bizonyos kerti munkákat esetleg lassabban tud elvégezni az I. rendű felperes mint korábban, értékelni nem tudta, mivel az önmagában kár bekövetkeztét nem eredményezi. A rendkívüli erőfeszítéssel végzett munkák arányát becsléssel állapította meg és a kertben végzett munkák felét tekintette ilyen jellegűnek. Mindezek alapján a baleset napjától két évig, azaz 2020. július 1-jétől 2022. június 30-ig teljes egészében elfogadta az I. rendű felperes ház körüli kisegítő igénybevétele miatt előterjesztett kártérítési igényét. Ennek összeget 104 hétre, 2 óra időtartamra 1.600 forinttal számolva 332.800 forintban állapította meg. 2022. július 1-jét követően csak az igény felét tekintette alaposnak. 2024. december 31. napjáig számítva ezen a jogcímen 137 hétre, 1 óra időtartamra 1.600 forint alapul vételével, 208.000 forint igényt talált alaposnak. Így a lejárt jogszerű követelést 540.800 forintban határozta meg, és középárányos időponttól (2022. október 1.) a kereseti kérelemnek megfelelően határozott a késedelmi kamatigényről. 2025 januárjától véghatáridő nélkül, heti 1 óra költségpótló járadék megfizetését látta indokoltnak az I. rendű felperes részére, ennek havi összege 6.933 forintot tesz ki havonta, amit az esedékesség hónapját követő hónap 10. napjáig kell megfizetnie az alperesnek.

[25] Az I. rendű felperes kiesett jövedelme iránti kártérítési igényt alaposnak találta, mivel a baleset következtében az I. rendű felperes korábbi munkakörét ellátni nem tudja, ezzel megélhetését biztosító jövedelemtől esett el. A baleset következtében az I. rendű felperes munkakapacitása jelentősen csökkent, a nehéz fizikai munkakomponenseket tartalmazó, tartósan kényszersértésben (hajolva, térdelve) is végzendő, kézi tehermozgatást is igénylő épületgépészeti és hegesztési jellegű munkák elvégzésére az I. rendű felperes képtelenné vált, csak rendkívüli korlátozott feltételekkel képes rendszeres munkavégzésre, és ebben a jövőben sem várható változás. Jelenlegi munkaköréhez képest nagyobb szellemi, illetve fizikai erőfeszítést igénylő, vagy hosszabb napi munkaidőben végzett munka tőle nem elvárható. Az alperes az elmaradt jövedelem számítási módját nem vitatta, így 2020. január 7-től 2024. december 31-ig tartó időszakra 9.262.159 forint jövedelempótló kártérítés megfizetéséről határozott, középarányos időponttól késedelmi kamat megfizetése mellett. Kötelezte továbbá az alperest 2025 januárjától véghatáridő nélkül, minden hónapra 144.984 forint jövedelempótló járadék megfizetésére is.

[26] Alaposnak találta a II. rendű felperes látogatási költség iránti igényét is, tanúl és törvényes képviselői tanúvallomása alátámasztotta, hogy a II. rendű felperes a Városi kórházban az I. rendű felperest minden másnap, Ózdon napi rendszerességgel látogatta. A számításokkal levezetett kereseti kérelmet az alperes nem vitatta, így ezen a jogcímen 77.385 forint kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest középarányos időtől (2020. szeptember 5.), késedelmi kamatfizetési kötelezettségről is rendelkezett.

[27] Alaposnak ítélte meg a felperesek sérelemdíj iránti igényét is. Az I. rendű felperesnél figyelembe vette, hogy a balesetnél nagyon súlyos sérüléseket szenvedett, amely miatt közvetett életveszély alakult ki esetében, a szemmel látható fej- és gerincsérülése, zavart viselkedése ellenére az alperes mentőt nem hívott hozzá, szakszerűtlenül, szódásüveggel locsolták fejsérülését és szállították személygépkocsival a kórházba. Az alperesi munkatársak szavahihetőségének hiánya e körben is megmutatkozott, amikor is arról számoltak be, hogy a baleset helyszínéről az I. rendű felperes saját lábán távozott. Az orvosszakértői megállapítások szerint ugyanis kizárt az, hogy az elszenvedett sérülések mellett az I. rendű felperes járni tudott volna. A kirívóan szakszerűtlen ellátással a munkáltató tovább növelte a baleset következtében bekövetkező károk veszélyét. A súlyos sérülések csak nagyon lassan, hosszas kórházi, illetve rehabilitációs kezelést követően javultak, teljes felépülés, a fizikai állapotban javulás a jövőben már nem várható. Az I. rendű felperes mozgása korlátozott maradt, állandó fájdalmakkal él, kóros elhízás alakult ki esetében, ezek mindennapi életvitelében súlyosan korlátozzák. Közepesen nehéz, nehéz fizikai erőfeszítést igénylő tevékenységet, fokozottan gerincet terhelő kényszerhelyzeti munkafázisokat is igénylő, fokozottan balesetveszélyes tevékenységet az I. rendű felperes nem végezhet, korábbi szakmájában dolgozni nem tud, így anyagilag sem képes magát eltartani. Nem, vagy erősen korlátozottan képes jó egyensúlyérzékkel, beszédképességgel, nehéz vagy közepesen nehéz fizikai erőfeszítést, fokozott figyelmet vagy érzelmi megterhelést igénylő, kézi anyagmozgatással, tartós kényszerhelyzettel, tartós járással vagy állással, vibrációval járó munkák elvégzésére, mindez azt jelenti, hogy fokozott erőfeszítés nélkül csak rehabilitációs munkáltatónál, napi néhány órában képes egyszerű, betanított munkakörben kereső tevékenységet folytatni.

[28] Értékelte, hogy a baleset miatt az I. rendű felperesnél organikus pszichoszindróma alakult ki, emiatt gondolkodásában indítékszegénység, viselkedésében a meglassult felfogás, emocionális és hangulati színtelenség, szemléleti gátoltság, kommunikatív funkció és teljesítménycsökkenés, belátás nélkülség és depresszív tünetek jellemzik, az I. rendű felperes érdeklődése beszűkült, komplex gondolkodásra, komolyabb szellemi koncentrációra képtelen, életvezetésében fokozott támaszt és támogatást igényel. A világban való eligazodása csak merev sémák és rutinok mentén képes. Az alacsony mentális produktiváshoz, alacsony motiváció, indítékszegénység párosul, gondolkodásában, szemléletében hiányzik az integratív absztrakt szervező erő, ez nehezíti a valóság részleteihez való megfelelő alkalmazkodást. A hétköznapi élet konvencionális társas normáival is nehezen tud megbirkózni. Érzelmi, hangulati élete kiüresedett, mások szempontjainak megértésére nem képes. Pszichés egészségi állapotában a jövőben nem várható érdemi javulás, enyhe romlással lehet számolni esetében, még egy fenntartó terápiás kezelés mellett is.

[29] Mindezek a pszichés problémák az I. rendű felperest a normális életvitelben, családi életben, szabadidős tevékenységben tartósan és jelentős mértékben akadályozzák, önálló életvitelre képtelenné vált, mindig mások gondoskodására fog szorulni. Korábban élő kapcsolatot ápolt gyermekeivel, szüleivel és barátaival, jelenleg a baleset következtében rokonaival sem érdemi, szociális, sem egymást támogató kapcsolat fenntartására nem képes, barátai elmaradoztak mellőle. Korábban jó kedélyű, társaságkedvező ember volt, most szabadidejét apátiába süllyedve, TV nézéssel tölti. Mindezek mérhető léptékű negatív változást eredményeztek életében még akkor is, ha az orvosszakértői vélemény szerint az I. rendű felperes balesetet megelőző alkoholos karrierű, egyébként is már beszűkült életvitelét figyelembevételével csak enyhe ez az életviteli beszűkülés és életminőségi romlás. Hangsúlyozta, az alkoholbetegségből ki lehet gyógyulni, a korábbi életvitel visszanyerhető, az agykárosodás miatt kialakult életminőség romlás viszont visszafordíthatatlan.

[30] Ezért az I. rendű felperes egészséghez és testi épséghez fűződő jogaiban elszenvedett sérelmei kompenzálására a 15.000.000 forint összegű sérelemdíj iránti igényt megalapozottnak találta. Figyelemmel volt arra, hogy az I. rendű felperes jelenlegi, erősen leromlott pszichés és fizikai egészségi állapota teljes egészében a baleset következményének tekinthető, és ezek a maradandó károsodások a korábbi életének teljes egészében való feladására kényszerítették. Értékelte, hogy az alperes munkatársai a balesetet követően kirívó érzéketlenséggel, a legalapvetőbb gondosság hiánya mellett bántak a súlyos, életveszélyesen sérült munkatársukkal, majd mind a rokonok felé, de a hatóság és a bírósági eljárásban is valótlan állításokkal próbálták kikerülni a felelősségvállalást. Az összeg megállapítása során figyelemmel volt a kialakult bírói gyakorlatra, a gyorsan romló ár- értékarányokra is.

[31] Teljes egészében megalapozottnak találta a zavartalan családi élethez fűződő jog megsértése miatt előterjesztett sérelemdíj iránti igényt a II. rendű felperes esetében is. Annak okán, hogy az I. rendű felperes elvált, a balesetet követően édesanyja volt a legközelebbi hozzátartozója, aki a kórházi tartózkodás idején is elsődlegesen látta el az intézményi ellátás kiegészítését, és ez napi szinten jelentős terhet rótt rá. A kórházból való kikerülést követően, azzal, hogy beteg, önálló életvitelre képtelen fiát magához vette, korábbi életvitele nagymértékű átalakítására kényszerült. Egy szoba, nappali-konyha házukban a hálósobát átadták a szülők a fiuknak, így a férjével együtt a nappali, konyha helyiségbe szorult vissza, a

háaspár intim élettere teljesen megszűnt. Beteg férje mellett fiáról is állandóan gondoskodik, a baleset lelkileg oly mértékben megviselte, hogy 20 kg-ot fogyott és idegei teljesen felőrlődtek az aggodalomtól.

[32] tanúl (unoka) tanúvallomása megerősítette, hogy a II. rendű felperes saját kedvtelésére a balesetet megelőzően időt tudott szakítani, szép kertet teremtett maga körül. A baleset után azzal, hogy a férje mellett egy másik, saját ellátására nagyrészt képtelen személy is bekerült a háztartásába, mindezek összes fizikai, lelki és egyéb terhet egyedül kénytelen viselni. A II. rendű felperes a baleset előtt vidám, kiegyensúlyozott természet volt, a baleset óta sokat sír, a jövőt érintő állandó aggodalom miatt nyugtatókat szed. Önmagában az I. rendű felperes mindenben édesanyja támasza volt, a gyermeke befogadásával, gondozásával öreg korára igen megterhelő feladatokat kellett a II. rendű felperesnek magára vállalnia, mely fizikailag és lelkileg is jelentős terhet ró rá, korábbi életvitelének nagymértékű átalakítására kényszerítette. Emellett életét, jövőképét teljes egészében megváltoztatta az a körülmény, hogy középkorú gyermeke, aki mindenben támasza volt, egyre idősödő korára, mikor igazán szüksége lenne rá, sem anyagilag, sem lelkileg, sem fizikai erejével nem fogja tudni segíteni. Ezért e sérelmekre tekintettel, figyelemmel az alperes balesetet követő magatartására, a kialakult bírói gyakorlatra és az ár- értékarányok romlására is, a II. rendű felperes által igényelt sérelemdíjat arányos kompenzációnak ítélte meg és 5.000.000 forint, valamint annak késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte az alperest.

[33] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 362. § (1) bekezdés a) pontja alapján a háztartási és ház körüli kisegítés, valamint az elmaradt jövedelmet pótló járadékok vonatkozásában találta előzetesen végrehajthatónak az I. rendű felperes követelését és rögzítette, hogy a háztartási kisegítés, ház körüli kisegítés, valamint kiesett jövedelemmel 2024. december 31. napjáig felmerült károk vonatkozásában egyösszegű kártérítést és nem járadékot ítélet meg, így ezen összegek előzetes végrehajthatóságát nem állapította meg.

A felperesek fellebbezése

[34] A felperesek a 84. sorszámú kiegészítő ítélet megváltoztatását kérték oly módon, hogy a 2024. december 31. napjáig lejárt háztartási és házkörüli kisegítő költségpótló járadékra, valamint a jövedelempótló járadékra vonatkozó ítéleti rendelkezések esetében is a fellebbezésre tekintet nélkül kérték annak megállapítását, hogy azok előzetesen végrehajthatóak.

[35] Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 355. § (1) bekezdését, 363. § (1) bekezdés a) pontját, és 363. § (2) bekezdését. A lejárt járadékok előzetes végrehajthatóságának kimondását csupán kivételesen indokolt esetben mellőzheti a bíróság. Téves az elsőfokú bíróság azon álláspontja, hogy a 2024. december 31. napjáig felmerült károk vonatkozásában egyösszegű kártérítést, és nem járadékot ítél meg, hiszen annak

számszaki megállapítására az általuk megjelölt havi járadékösszeg alapján az egy hónapra megítélt járadékösszeg felszorzásával került sor. Ezt támasztja alá a Győri Törvényszék P.20.119/2020/211., és a Veszprémi Törvényszék P.20.248/2021/90. számú döntése is. Az előzetes végrehajthatóság mellőzésének kivételes eseteként a bírói gyakorlat a kivételes indokok körében olyan lényeges indokokat fogad el, mint az alperes előzetes teljesítése, ez esetben ugyanis a károsulti oldal védelme és támogatása nem sérül. Az előzetes végrehajthatóság kulcsfontosságú eszköz a károsultak érdekeinek védelmében, enyhíti a károsultak káresemény folytán bekövetkezett pénzügyi nehézségeit. Az I. rendű felperes nem részesült a káresemény követően semmiféle kifizetésben és a balesetet követő időponttól kénytelen viselni a baleset valamennyi anyagi következményét.

Az alperes fellebbezése

[36] Az alperes a fellebbezésében – tartalma szerint – az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a teljes kereset elutasítását és a felperesek perköltségben való marasztalását kérte.

[37] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság ítélete ellentmondásokat tartalmaz, a tényállás tisztázatlansága, a teljes bizonyítás hiánya miatt a meghozott ítélet helytelen következtetéseken alapszik. Az elsőfokú bíróság a baleset bekövetkezéséért a felperesi felelősség megállapítását nem vizsgálta, noha többek között megállapította azt is, hogy a felelősség sem a felperesi, sem az alperesi oldalról nem bizonyítható. Tévesen az az álláspont, hogy az I. rendű felperes nem volt ittas állapotban, ezért ebből az okból a munkavégzéstől való eltiltására nem kerülhetett sor. Álláspontja szerint amennyiben a munkáltató a munkavállalót alkalmatlannak találja a munkavégzésre, indokolás nélkül felmentheti a munkavégzés alól. A munkavállaló csak akkor van munkára képes állapotban, ha kikapott, alkohol vagy más bódító szer hatása alatt nem áll, azaz minden érzékszervével megfelelő fizikai és szellemi állapotban a munkavégzésre tud koncentrálni. A munkáltató megfelelő vizsgálattal jogosult, illetve köteles ellenőrizni azt, hogy a munkavállaló megtartja-e az alkoholos befolyástól mentességre, az alkoholtilalomra vonatkozó rendelkezéseket, és a munkavállaló ennek során együttműködni köteles, de az ellenőrzés jogával a munkáltató sem élhet vissza. A felperes esetében a munkáltatónak ugyan nem volt lehetősége az alkoholos befolyásoltságot ellenőrizni, de a munkára képes állapot tényét a munkaidő bármely szakaszában jogosult volt ellenőrizni, bármilyen módszerrel. Mivel láthatóan alkalmatlannak ítélte meg az I. rendű felperest a munkavégzésre, ezért az alól felmentette.

[38] A munkavállaló a munkáltatótól kapott utasítást főszabály szerint köteles végrehajtani, így amennyiben felszólítást kap a munkavégzés abbahagyására, akkor a kiadott munkákat köteles befejezni, és el kell hagynia a munkavégzés területét. Az I. rendű felperes e kötelezettségét megszegte, a munkáltatói utasításnak – miszerint hagyja el a munkavégzés területét – nem tett eleget.

[39] Az I. rendű felperes magatartása az eljárás során nem lett tisztázva, arra a kérdésre, hogy miért ment vissza a munkavégzés területére, és milyen munkát akart végezni, holott munkáltatója nem adott semmiféle utasítást további munkavégzésre, nem tudott válaszolni. Sőt folyamatos ellentmondásokba keveredett az eljárás során. A baleset bekövetkeztekor, és azt követően mindvégig tudatánál volt és kommunikált, míg az orvosszakértőnek azt nyilatkozta, hogy a baleset után csak a kórházban tért magához. Az elsőfokú bíróság azt elismerte, hogy a „leggondosabb mérlegelés mellett sem lehetett megállapítani, hogy a baleset pontosan hogyan következett be”. Az azonban vitathatatlan tény, hogy a munkavállaló fel lett mentve a munkavégzés alól. Olyan esemény bekövetkezéséért, amiben nem állapítható meg a felelősség, az elsőfokú bíróság szubjektív megítélése szerint történt meg az ítélet meghozatala, analógia alkalmazásával. Ezzel szemben csak a tényállás kellő tisztázását követően lehetett volna állást foglalni a felelősség kérdésében. A tényállás nem rekonstruálható a baleset kapcsán, és a bizonyítékok, így a tanúvallomások, szakértői vélemények sem támasztják alá azt, hogy a munkáltató felelős a baleset bekövetkezéséért, tekintettel arra, hogy nem tisztázott az I. rendű felperesi magatartás. Azáltal, hogy a balesethez vezető folyamat a perben nem volt megállapítható, és hogy melyik fél milyen vétkes magatartást követett el, nem értékelhető az alperes felróható magatartásának következményeként a baleset abból kifolyólag, hogy a baleset körülményeit a munkáltató nem dokumentálta.

[40] Azt is figyelembe kell venni az orvosszakértő által leírtak alapján, hogy az I. rendű felperes az italozó életmódjáról nem mondott le, továbbá az I. rendű felperes azt állította, hogy a baleset során eszméletét veszítette és másnap reggel tért magához, holott a történetek szerint a helyszínen a kollégáival viaskodott, hogy engedjék az otthonába. A szakértői vélemény megállapította, hogy az I. rendű felperes oly mértékű alkoholbetegségben szenved, mely szerint nem minden esetben a történeteket adja elő. Mindezek azt támasztják alá, hogy az elsőfokú bíróság helytelen és okszerűtlen következtetéseket vont le, ítéletét analógiára építette, az alperes felelősségét úgy állapította meg, hogy arra vonatkozó egyértelmű és bizonyított ok nem volt feltárható.

A felperesek fellebbezési ellenkérelme

[41] A felperesek az alperesi fellebbezéssel érintett körben az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérték.

[42] Érvelésük szerint az alperesi fellebbezés nem felel meg a Pp. 371. § (1) bekezdés d) pontjában foglaltaknak, mivel az alperes jogszabálysértést nem jelölt meg az elsőfokú ítélet kapcsán. Az elsőfokú ítélet nem tartalmaz ellentmondásokat, a tényállás tisztázása kellő mértékben az eljárás során megtörtént, így az ítélet az eljárás során megállapított bizonyítékokon és tényálláson alapszik.

[43] Az alkoholos befolyásoltság tekintetében tett ellentmondásos nyilatkozatok nem a tényállás tisztázatlanságát mutatják, hanem pusztán azt, hogy az alperes a felelősség alól az erre történő hivatkozással nem tudta magát kimenteni az Mt. 166. § (2) bekezdésének a) vagy b) pontja alapján. Emellett az ügyben felmerült objektív bizonyítékok cáfolták, hogy az I. rendű felperes alkoholos befolyásoltság alatt lett volna a baleset bekövetkezésekor.

[44] Az Mt. 166. §-ában foglaltak szerint a munkáltató objektív alapon vétkes magatartásának megállapítása nélkül felel a munkavállalót a munkaviszonyával összefüggésben ért kárért. Az alperes nem vitatta, és az okiratok is alátámasztották, hogy a kereseti igények a munkaviszonnyal összefüggésben kerültek előterjesztésre, a munkavállalót a munkáltató saját telephelyén ért balesetével összefüggésben. Ez esetben viszont helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a munkáltató saját telephelyén, saját eszközeivel és anyagaival történő munkavégzés esetén fogalmilag fel sem merülhet az ellenőrzési lehetőség hiánya, vagyis a baleset az alperes ellenőrzési körén belül következett be.

[45] Az I. rendű felperes elháríthatatlan magatartása körében előadott alperesi hivatkozásnak a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményének mérlegelése alapján helyesen nem tudott hitelt adni az elsőfokú bíróság. Az alperes által meghallgatni indítványozott tanúk előadása rendkívül ellentmondásos volt, nem álltak összhangban a hatósági eljárásban tett vallomásokkal, más tanúk vallomásaival, továbbá az eljárásba bevont orvos- és pszichiáter szakértők a balesetkori ittasságot kizárták, így az alperes e mentesülési feltételre sem hivatkozott eredményesen.

[46] Az esetleges alkoholos befolyásoltság okán a munkavégzés alóli felmentés esetén ezt az eljárást a munkáltató köteles dokumentálni. A perben nem nyert bizonyítást, hogy az alperes miért gondolta volna alkalmatlannak az I. rendű felperest a munkavégzésre, ezt mily módon ellenőrizte, és arról bármilyen dokumentációt született volna. A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 60. §-a alapján kiemelte, az elsőfokú eljárás során megállapítást nyert, hogy az I. rendű felperes a baleset előtt precíziós munkákat végzett, amelyeket nem tudott volna elvégezni, amennyiben nincs munkavégzésre alkalmas állapotban. A munkáltató nem is küldheti haza indokolás nélkül a munkavállalót, ha „alkalmatlannak látja”, az intézkedést csak objektíven megállapított eshetőségek fennállása esetén tehető meg; az intézkedésnek megalapozottnak, és nem szubjektív megítélésen alapulónak kell lennie. Az ittasság feltételezése esetén alkoholszondáztatást követően lett volna megalapozott a munkavállaló hazaküldésére való hivatkozás. Szemrevételezés alapján a munkavégzés alóli felmentés foganatosítása nem lehetséges.

[47] A peradatok alapján az I. rendű felperes ittasságát a bizonyítékok kizárták, az alperes egyéb munkavégzésre alkalmatlansági okra pedig nem hivatkozott. A terület elhagyására vonatkozó munkáltatói utasítás teljesítésének elmulasztása kapcsán még az sem került bizonyításra, hogy az I. rendű felperes ilyen munkáltatói utasítást kapott volna. Ráadásul az állítólagos ittasság kiesésével a munkaterület elhagyására vonatkozó állítólagos utasítás sem illeszkedik az események logikai láncolatába. Továbbá az sem került

bizonyításra, hogy az I. rendű felperes egyáltalán visszament volna a munkaterületre, nem pedig annak elhagyása nélkül szenvedett balesetet munkavégzés közben. A perben nem került bizonyításra, szemben az alperes vitathatatlan tényre történő hivatkozásával, hogy az I. rendű felperes fel lett mentve a munkavégzés alól.

[48] Az Mt. 166. §-a szerinti objektív alapú vétkes magatartás megállapítása nélküli munkáltatói kártérítési felelősség fennáll a baleset bekövetkezéséért, a baleset következtében keletkezett károkért az Mt. 166. § (2) bekezdésében foglalt kimentési okra az alperes eredménytelenül hivatkozott, mindezek okán a perbeli esetben a felelősség kérdése tisztázott.

[49] Az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette, hogy a baleset körülményei feltárásának nehezítettsége az alperes felróható magatartásának következménye, mivel a kötelezettsége ellenére a helyszínt nem dokumentálta, a munkabalesetet a hatóságoknál nem jelentette be, és a munkabaleseti jegyzőkönyvet is csak jelentős késéssel készítette el. Így a Ptk. 1:4. § (2) bekezdése alapján felróható magatartására előnyök szerzése végett nem hivatkozhatott. A baleseti mechanizmus kivizsgálása a munkáltató feladata volt, az, hogy az I. rendű felperes a történeteket pontatlanul adta elő, relevanciával nem bírt, az eljáró szakértők megállapították, hogy a baleset során szerzett sérüléseire visszavezethető okból nem tudott visszaemlékezni a történetekre.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indokai

[50] Az alperes fellebbezése nem alapos, a felperes fellebbezése alapos az alábbiak szerint.

[51] A másodfokú bíróság a Pp. 370. §-a és 371. § (1) bekezdése alapján a fellebbezések és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül az elsőfokú ítéletet. A felek fellebbezései az elsőfokú ítéletnek és kiegészítő ítéleteknek az összegszerűség meghatározására – így a kereset részbeni elutasítására – vonatkozó rendelkezéseit nem érintették. Így kizárólag a kártérítési felelősség fennálltának jogalapját és az előzetes végrehajthatóságot érintő ítéleti rendelkezések vizsgálata képezhette a másodfokú eljárás tárgyát.

[52] Az elsőfokú bíróság a munkáltatói kárfelelősség körében a tényállást helyesen állapította meg és megalapozott volt az arra alapított érdemi döntése is. Az elsőfokú bíróság kifejtett indokaival a másodfokú bíróság teljes mértékben egyetértett, ezért a fellebbezés kapcsán az alábbiakat emeli ki.

[53] A másodfokú bíróságnak a Pp. 279. § (1) bekezdéséből kellett kiindulnia a fellebbezések elbírálása során. E szerint azt kellett figyelembe venni, hogy a bíróság a perben jelentős tényeket, a felek tényállításainak és a perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak, és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján meggyőződése szerint állapítja meg. A mérlegelésről az ítéletben kell számot adni. A jogi indokolás tartalmazza a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte [Pp. 346. § (5) bekezdés].

[54] A tényállás megállapítása során az elsőfokú bíróság megalapozottan vette figyelembe, hogy az alperes egykori ügyvezetője – törvényes képviselő - és az alperes perben meghallgatott munkavállalói az I. rendű felperes 2020. június 30-án történt balesetével összefüggésben egymásnak kifejezetten ellentmondó előadást tettek a munkavédelmi hatóság által lefolytatott eljárásban, és a bírósági eljárás során is előadásaik nem csak más munkavállalóknak a vallomásával, hanem a saját nyilatkozataikkal sem álltak összhangban. Teljesen eltérő vallomást tettek arra nézve, hogy mikor és ki észlelte az I. rendű felperes ittas állapotát, azt milyen intézkedés követte, illetőleg az I. rendű felperes ezen állapotának az észleléséig pontosan milyen munkát végzett. Mindezekkel kapcsolatosan az elsőfokú bíróság az ítéletében részletesen kifejtette érvelését, azzal a másodfokú bíróság is teljes mértékben egyetértett, azt kiegészíteni nem kívánja.

[55] Az ittas állapot bizonyítottságának hiányára az elsőfokú bíróság az orvosi iratok és a szakértői véleményben foglaltakra figyelemmel is okszerűen következtetett. Ezzel összefüggésben helytállóan emelte ki, hogy a balesetkori orvosi iratok – belgyógyászati és neurológiai státuszban – alkoholos állapotot nem rögzítettek, ezzel szemben azt tartalmazzák, hogy a felperes a megelőző nap fogyasztott utoljára alkoholt. Mindez pedig azt jelenti, hogy az orvosi vizsgálatok során ezen állapotot is vizsgálták a baleseti sérüléseket ellátó orvosok. Ezen kívül a perbeli balesetet követően jelentkező elvonási tünetek is azt erősítették, hogy a baleset napján nem lehetett az I. rendű felperes alkoholosan befolyásolt állapotban, ahogy azt a perben beszerzett egyesített orvos-, pszichiáter-, pszichológus és foglalkozás orvostan szakértői vélemény is megállapította. Ez utóbbiban tett megállapítások szerint a delíriumos állapot kifejezetten az alkoholfogyasztás hiánya miatt alakult ki (orvosszakértői vélemény 199. oldal). Az elsőfokú bíróság ezen kívül a bizonyítási eljárás során megkereste az I. rendű felperes balesetet követő felvételét végző – város3-i – kórház főigazgatóját is, aki a leletek alapján szintén az előbbiekkal egyezően nyilatkozott.

[56] A kifejtettetekre tekintettel így megalapozott és okszerű volt az elsőfokú bíróságnak az a következtetése, hogy az I. rendű felperes nem állt alkoholos befolyásoltság alatt, ezért az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja szerinti, a kártérítési felelősség alóli mentesülési körülményre alappal nem hivatkozhatott az alperes. Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy az alperes az I. rendű felperes munkavégzéstől való eltiltása vonatkozásában kizárólag az alkoholos befolyásoltságára hivatkozott. Miután ezen perbeli állítás nem nyert bizonyítást, ezért okszerűen döntött úgy az elsőfokú bíróság, hogy az alperesnek azt a

hivatkozását sem fogadja el, hogy a munkavégzéstől eltiltotta a felperest, ahogy arra helytállóan utaltak a felperesek a fellebbezési ellenkérelmükben. Az alperes a fellebbezésében az Mt. 166. § (2) bekezdés a) pontja szerinti mentesülési feltétel fennálltának hiányával kapcsolatos elsőfokú ítéleti megállapításokat nem érintette, arra nézve érvelést nem adott elő, így e körben kizárólag az elsőfokú bíróság helytálló jogi indokolására utal a másodfokú bíróság. Azt azonban emellett is megjegyzi, hogy a sérülések jellegéből az orvosszakértő aggálymentesen megállapította, hogy az I. rendű felperes a sérüléseit a magasból való leesés során szerezte és kizárta, hogy azokat botlás, vagy ittas „dülöngélés” miatt szenvedte el (21.M.70.420/2023/68. számú jegyzőkönyv 4. oldal).

[57] Az alperes által a fellebbezésben a baleset körülményeinek tisztázatlanságára előadott hivatkozásai az elsőfokú ítélet megalapozatlanságát és az alperes felelősség alóli mentesülését ugyancsak nem eredményezik. Az Mt. 166. § (2) bekezdésében foglalt feltételek bizonyítása az alperes terhére esett és a kimentés sikertelensége az objektív felelősségi alakzat alapján az alperes felelősségének megállapításához vezetnek, ezen eredményre nem analógia alkalmazásával jutott az elsőfokú bíróság. Így helytállóan állapította meg, hogy az alperes magatartásának köszönhetően nem lehetett bizonyítani, hogy a perbeli esetben pontosan hogyan következett be a baleset. Az Mvt. 64. § (1) és (4) bekezdése, valamint a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet 5.-7. §-aiban foglaltak értelmében ugyanis az alperes kötelezettsége lett volna az I. rendű felperes munkaképtelenséggel járó munkabalesetének haladéktalan kivizsgálása, nyilvántartásba vétele és bejelentése a munkavédelmi hatóság felé, ahogy a baleset helyszínének a balesetkori állapotában való megőrzése is a munkavédelmi hatóság megérkezéséig. Az alperes e jogszabályi előírásoknak nem vitatottan nem tett eleget, a balesetet nem jelentette be, csak három héttel később az I. rendű felperes fia, így annak kivizsgálása csak olyan időpontban kezdődhetett meg, amikor a balesetkori állapotok felidézése már jelentős nehézségekbe ütközött és a körülmények tisztázása elnehezült. A peradatok alapján az azonban bizonyosan megállapítható volt, hogy a baleset munkavégzés közben, a munkaviszonnyal összefüggésben történt, amit az alperes sem vitatott, ebben is helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság.

[58] Az Mt. 166. § (1) bekezdése alapján a balesetnek a munkaviszonnyal való összefüggése következtében a másodfokú bíróság – elsőfokú bírósággal egyező – álláspontja szerint is teljeskörű kártérítési felelősséggel tartozik az alperesi munkáltató a bekövetkezett baleset miatt az I. rendű felperest és hozzátartozójaként a II. rendű felperest ért vagyoni károkért és személyiségi jogi jogsértéssel bekövetkezett nem vagyoni sérelmekért.

[59] Az elsőfokú bíróság ítéletét kifogásolva a vagyoni károk körében és a sérelemdíjat érintően sem adott elő az alperes a fellebbezésében indoklással ellátott érvelést, kizárólag a kereset elutasítását kérte, az azt alátámasztó jogi indokolás nélkül. Így a másodfokú bíróság az egyes jogcímek vonatkozásában az összecszerűséget érintő döntést nem vizsgálhatta.

[60] A felperesek ugyanakkor helyesen hivatkoztak a fellebbezésükben arra, hogy tévesen mellőzte az elsőfokú bíróság a már lejárt háztartási és ház körüli kisegítéssel, valamint az elmaradt jövedelemmel kapcsolatosan meghozott ítéleti rendelkezéseket érintően az előzetes végrehajthatóság elrendelését. A járadék jellegét nem veszíti el az ezen a jogcímen előterjesztett követelés akkor sem, ha a lejárt összegeket egyösszegben állapítja meg a bíróság, és az előzetes végrehajthatóság mellőzésének kivételes indokoltságára vonatkozó, a Pp. 362. § (1)-(2) bekezdése szerinti feltételeket egyébként sem igazolt az alperes. Miután viszont a másodfokú bíróság a Pp. 358. § (2) bekezdése alapján jogerős és végrehajtható határozatot hoz, ezért az előzetes végrehajthatóságra vonatkozóan ítéletében már külön nem kellett rendelkeznie és az elsőfokú kiegészítő ítéletet érintő fellebbezés miatt a megalapozott kérelemről külön végzésben sem határozhatott volna.

[61] A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Záró rendelkezések

[62] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, így a másodfokú bíróság a felperesek másodfokú eljárással felmerült perköltségének viselésére kötelezte a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján. Ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján határozta meg a másodfokú bíróság a felperes Pp. 81. §-a szerinti felszámításának és a fellebbezéssel érintett 35.046.063 forint pertárgyérték alapul vételével. Ez utóbbi összegét a felperes kiegészítő ítélet elleni fellebbezése nem módosította. Az Itv. 39. § (3) bekezdésében az illetékszámítás alapjaként meghatározott fiktív összegek nem az egyes követelésekre, hanem kizárólag az egységes egészet képező – meg nem határozható pertárgyértékű – eljárásra vonatkoznak.

[63] A pereszes alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése szerint – a fellebbezésével vitatott követelés alapul vételével – számított fellebbezési eljárási illeték viselésére köteles a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján. Tájékoztatja a másodfokú bíróság az alperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 1003200001070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetni. Közleményként fel kell tüntetni a Fővárosi Ítéltábla megnevezését, a Fővárosi Ítéltábla e határozatának számát, és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát. Amennyiben az alperes az illetéket annak esedékességekor nem fizetik meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint késedelmi pótlékot kell fizetnie. Az illetékfizetési kötelezettség esedékességéről az Itv. 78. § (4) bekezdése rendelkezik.

Budapest, 2026. január 8.

dr. Orosz Andrea s.k.
s.k.
a tanács elnöke

dr. Szalai Beatrix s.k.
előadó bíró

dr. Laczó Adrienn Lilla
bíró